

MONITOR CHIŃSKI

SIERPIEŃ-WRZESIEŃ 2017

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

SIERPIEŃ-WRZESIEŃ 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

7 sierpnia: maleje konkurencyjność smartphone'ów Apple'a i Samsunga na rynku chińskim. W ciągu ostatniego roku, takie chińskie marki jak Huawei, Oppo, Vivo i Xiaomi zwiększyły przewagę nad zagranicznymi rywalami, a ich udział w rynku wynosi obecnie 87%.

19 sierpnia: rusza budowa kolei dużych prędkości Chiny-Tajlandia. Po trwających trzy lata negocjacjach i przekładanych terminach rozpoczęcia inwestycji, strony uzgodniły, że realizacja pierwszego etapu projektu (253 km) rozpocznie się w październiku br. Według agencji Xinhua, strona chińska będzie głównie odpowiedzialna za projektowanie i nadzór, natomiast prace konstrukcyjne będą realizowane za pomocą tajskiej siły roboczej i materiałów budowlanych. Docelowo nowa linia zostanie połączona z nitką budowaną obecnie między Laosem i Chinami.

21-23 sierpnia: wznowienie negocjacji nt. Chińsko-Norweskiej Umowy o Wolnym Handlu. Dziewiąta runda rozmów dwustronnych jest pierwszą od 2010 r., odkąd Chiny zamroziły relacje z Norwegią, jako wyraz sprzeciwu Chin wobec przyznania przez Komitet Noblowski pokojowej nagrody Nobla Liu Xiaobo, zmarłemu w lipcu br. słynnemu dysydentowi, który w 2009 roku został skazany na karę 11 lat więzienia pod zarzutem „działalności wywrotowej”. W grudniu 2016 r. po serii ustępstw ze strony rządu premier Solberg w jednym z kluczowych obszarów norweskiej polityki zagranicznej – promocji praw człowieka, relacje między Pekinem i Oslo uległy ociepleniu. Chiński dziennik „Global Times” nakreślił wówczas zmianę w relacjach dwustronnych jako daleką od rozwiązania kompromisowego, uznając za absurdalną próbę z 2010 r. pouczenia Chin przez zaledwie czteromilionową Norwegię: „Norwegia głęboko przemyślała sprawę i wyciągnęła z niej wnioski”. Wydaje się, że dopiero śmierć Liu Xiaobo i dość wstrzemięźliwy komentarz premier Solberg z tym związany, umożliwiły powrót do stołu ne-

ZAŻEGNANIE CHIŃSKO- INDYJSKIEGO KRYZYSU GRA- NICZNEGO

Wycofanie się wojsk indyjskich i wstrzymanie przez Chiny budowy drogi na płaskowyżu Doklam jest rozwiązaniem tymczasowym, mającym na celu umożliwienie przeprowadzenia szczytu BRICS w pełnym składzie.

gocjacyjnego na temat umowy handlowej. Z drugiej strony, warto wziąć pod uwagę, że po 2010 r. handel Norwegii z Chinami notował wzrost, co wskazuje, że stosując retorsje władze w Pekinie skrupulatnie kalkulują straty i korzyści wynikające z demonstrowania niezadowolenia z „ingerencji innych państw w wewnętrzne sprawy Chin”.

30 sierpnia: Renault-Nissan będzie produkować samochody elektryczne w Chinach. Lokalnym partnerem firmy będzie Dongfeng Motor. Nowo powstałe joint-venture pod szyldem eGT New Energy Automotive Co ma na celu uruchomienie produkcji elektrycznego mini-SUVa od 2019 r. Chiny planują, że samochody z napędem elektrycznym i hybrydowym będą do 2025 r. stanowić 1/5 sprzedawanych aut. Według doniesień podobna regulacja obejmie cały chiński rynek samochodowy do 2040 r.; podobne przepisy planują wprowadzić Niemcy i Francja.

3-5 września: szczyt BRICS w Xiamen. W przeddzień szczytu ogłoszono rozwiązanie – trwającego od końca maja - najpoważniejszego konfliktu granicznego między Indiami i Chinami od dekad. Wydaje się jednak, że wycofanie się indyjskich wojsk i wstrzymanie przez Chiny budowy drogi na płaskowyżu Doklam (w Bhutanie) jest rozwiązaniem tymczasowym, mającym na celu przede wszystkim umożliwienie przeprowadzenia szczytu BRICS w pełnym składzie – z udziałem Narendry Modiego. Xi Jinping weswał państwa tworzące BRICS aby dążyły do bardziej sprawiedliwego i zrównoważonego porządku międzynarodowego przez zwiększanie reprezentacji obecności krajów rozwijających się w organach organizacji międzynarodowych ergo balansowania wpływów Zachodu w strukturach przezeń ustanowionych.

O powadze trwającego 73 dni kryzysu świadczą siły, które strony zaangażowały po obu stronach granicy. Chiny wysłały ponad 12 tys. żołnierzy, 150 czołgów i działa artyleryjskie. Eskalacja napięć rozpoczęła się w trzecim tygodniu maja; ChRL upubliczniła ten fakt dopiero 26 czerwca.

19 sierpnia: Chiny zaciskają kontrolę nad inwestycjami zagranicznymi. Nowe przepisy nakładają restrykcje na inwestycje w sektorach nieruchomości i rozrywki (m.in. kasyna, kluby sportowe i hotele), zachęcając jednocześnie do kierowania nakładów na infrastrukturę związaną z rozwijaniem „Pasa i Szlaku” oraz lokowanie środków finansowych w zaawansowane technologie, sektor energetyczny i rolnictwo. Obostrzenia mają związek z odpływem kapitału i rosnącym zadłużeniem przedsiębiorstw. Według doniesień agencji Reuters, cztery największe chińskie banki – Industrial and Commercial Bank of China, China Construction Bank, Bank of China i Agricultural Bank of China, mają jednocześnie zbierać fundusze na pokrycie projektów infrastrukturalnych związanych z „Pasem i Szlakiem” i umiędzynarodowienie chińskiej waluty.

13 września: UE lustruje chińskie inwestycje. Komisja Europejska wprowadziła ogólnoeuropejskie procedury mające na celu monitorowanie i blokowanie zagra-

nicznych inwestycji w sektorach newralgicznych. Chociaż decyzję nowego organu nie będą wiążące, tak jak w przypadku podobnej instytucji rządowej w USA, to Chińczycy będą trudniej kupować europejską infrastrukturę i technologie. Obiekcje wobec chińskich przejęć zgłaszały przede wszystkim najbardziej zaawansowane technologicznie kraje, takie jak Niemcy, Francja i Włochy. Sednem narastającego konfliktu jest brak wzajemności ze strony Chin, które zamknęły dostęp do niektórych sektorów swojej gospodarki dla podmiotów zagranicznych

21 września: spotkanie Xi Jinpinga z premierem Singapuru Lee Hsien Loon-giem w Pekinie. Do spotkania doszło po wielu miesiącach dyplomatycznych napięć między obu państwami związanych z współpracą wojskową Singapuru z Tajwanem. Nieoficjalnie wiadomo, że ceną za normalizację stosunków z ChRL ma być zawieszenie (lub rozwiązanie) przez Singapur programu współpracy wojskowej z Tajpej, który pod nazwą Startlight funkcjonuje od 1975 r. To właśnie współpraca wojskowa między oboma wyspami była powodem ochłodzenia relacji na linii Pekin-Singapur.

28 września: Chiny zamkną północnokoreańskie firmy i aktywa. W ramach sankcji nałożonych na Pjongjang przez Narody Zjednoczone za przeprowadzenie szóstej próby nuklearnej, chińskie ministerstwo handlu oświadczyło że zablokuje działalność północnokoreańskich firm działających na ich terytorium w ciągu czterech miesięcy od przyjęcia rezolucji przez RB ONZ. Ponadto, chińskie instytucje finansowe, w tym cztery największe banki, zaczęły zamrażać konta i środki zgromadzone przez północnokoreańskie firmy i obywateli. To kolejne – po ograniczeniu importu węgla, owoców morza i tekstyliów oraz eksportu ropy naftowej – elementy gospodarczego izolowania przez Chiny niesfornego sojusznika.

29 września: Sun Zhengcai wykluczony z KPCh. Były sekretarz w Chongqing wymieniany wcześniej jako rywal i potencjalny kandydat do objęcia schedy po Xi Jinpingu został ostatecznie usunięty z partii pod zarzutem „poważnego naruszenia dyscypliny partyjnej” – korupcji. Decyzja otwiera drogę do skazania 53-letniego Suna kojarzonego z frakcją Hu Jintao.

30 września: Nippon Express wchodzi na rynek cargo kolejowy Pasa i Szlaku. Japoński potentat na rynku dostawców usług logistycznych wszedł w porozumienie z kazachskimi kolejami państwowymi aby wspólnie przewozić towary z wschodniego wybrzeża Chin (Lianyungang, prow. Jiangsu) przez Azję Centralną do Europy. Nippon Express obsługiwał już pociągi do Europy ale zaczynające swój bieg w Chinach środkowych. Od 2018 r. towary z Japonii i Korei Południowej będą natomiast transportowane statkami przez Morze Wschodniochińskie do Lianyungang a stamtąd w kierunku Europy.

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

6 sierpnia: pierwszy pociąg towarowy z Pragi dotarł do Yiwu (prow. Zhejiang).

Przejazd składu liczącego 82 kontenery z towarami o wartości 5 mln USD (min. kryształ, części samochodowe i piwo) zajął 16 dni. Władze Yiwu planują budowę ogromnego centrum logistycznego w Czechach, które stworzy 3000 miejsc pracy. Wsparcie dla rozwoju połączeń kolejowych między Czechami i Chinami deklarują zarówno prezydent Miloš Zeman, premier Bohuslav Sobotka, jak i władze prowincji Zhejiang oraz miasta Yiwu, które liczą nawet na codzienne połączenia w obie strony. Jak konkluduje dziennikarz „China Daily” – „zanim Yiwu odkryło geograficzne znaczenie Czech, pewne miasta w Niemczech i Polsce odgrywały większą rolę w zwiększonym ruchu towarowym”.

15 sierpnia: chińskie WH Group kupiło 66,5% udziałów w firmie Pini Polonia.

WH Group to chiński potentat na rynku wieprzowiny. Wśród firm należących do WH Group znajdują się marki Morliny lub Krakus i zakłady produkcyjne Animex, Agri Plus i Agri Plus Feed. W pierwszym półroczu zysk netto firmy urósł o 1% w stosunku do analogicznego okresu w ubiegłym roku. Teraz wynosi 557 milionów dolarów.

21 sierpnia: łódzki port lotniczy uruchomi połączenia z prowincją Henan?

Przedstawiciele lotniska Lublinek, biura turystycznego Rainbow oraz chińskiej spółki państwowej HNCA Henan Civil Aviation Development and Investments zawarły memorandum o współpracy zmierzającej do wymiany turystycznej, edukacyjnej i handlowej. Chińska spółka reprezentująca prowincję Henan powstała w 2011 r. Jej celem jest inwestowanie w rozwój transportu lotniczego, tworzenie połączeń logistycznych, jak również inwestycje w infrastrukturę lotniskową. Współpracę z Henanem chce również rozwijać największy polski operator logistyczny Grupa PKP Cargo, która obsługuje połączenia kolejowe między hubem w Zhengzhou i państwami europejskimi przez Centrum Logistyczne w Małaszewiczach; obecnie na trasie z Zhengzhou do Hamburga obsługuje 2-3 pociągi tygodniowo, w każdym po 40 kontenerów 40-stopowych.

4-7 września: delegacja Komitetu Krajowego Ludowo-Politycznej Konferencji

Konsultatywnej Chin w Polsce. Grupa pod przewodnictwem wiceprzewodniczącego LPKKCh Ma Biao spotkała się m.in. z marszałkiem Senatu Stanisławem Karczewskim i wicemarszałkiem Michałem Seweryńskim, który poruszył m.in. kwestię negatywnego bilansu wymiany handlowej Polski z Chinami i potrzebę poprawy dostępu polskich towarów do rynku chińskiego

15 września: pierwsze Polsko-Chińskie Forum Gospodarcze. Wydarzenie zorganizowały Akademia Leona Koźmińskiego i China Europe International Business School (*ZhongOu Guoji Gongshang Xueyuan*, 中欧国际工商学院). W Forum wzięło udział ponad 300 przedstawicieli świata polityki, biznesu i nauki, w tym m.in., minister Mateusz Morawiecki, były wicepremier i minister finansów prof. Grzegorz W. Kołodko, prof. Jiang Jianqing, prezes China-CEE Investment Cooperation Fund, były prezes ICBC oraz Jan Kohout, prezydent New Silk Road Institute Prague, doradca prezydenta Republiki Czeskiej, Warszawskie Forum jest jednym z pięciu podobnych wydarzeń w Europie - pozostałe mają miejsce w Londynie, Paryżu, Monachium i Zurychu. W Polsce dyskutowano o rzeczywistych uwarunkowaniach dla chińskich inwestycji w Europie Środkowo-Wschodniej oraz o powstającym za 100 mld dolarów kompleksie technologicznym nad jeziorem Yanqi na północ od Pekinu.

18-19 września: wizyta sekretarza KPCh w Chengdu Fan Ruipinga w Czechach. W Pradze sekretarz Fan spotkał się z ambasadorem Ma Keqing, gubernatorem kraju środkowoczeskiego Jaroslavą Pokorną Jermanową, szefem Skoda China Han Shengiem oraz doradcą prezydenta Zemana Janem Kohoutem. Fan wziął również udział w forum lotniczym zorganizowanym wspólnie przez praski New Silk Road Institute i rząd miasta Chengdu.

20 września: podpisanie listu intencyjnego ws. nawiązania przyjacielskiej współpracy pomiędzy gminą miasto Ostrów Wielkopolski, a Qingbaijiang, dzielnicą Chengdu. List intencyjny podpisała prezydent Ostrowa Wielkopolskiego Beata Klimek, natomiast ze strony dzielnicy Qingbaijiang podpis złożył Ren Zhiyong, członek SK KPCh Qingbaijiang i sekretarz Komitetu Robotniczego Międzynarodowego Portu Kolejowego w Chengdu.

25 września: umowa Poczty Polskiej i China Post. Wstępne porozumienie przewiduje współpracę obu stron dotyczącą transportu przesyłek drogą lądową z portu przeładunkowego w Małaszewiczach do 30 krajów europejskich. Według komunikatu Poczty Polskiej, firma chce przejąć obsługę przesyłek pocztowych z Chin do krajów europejskich przywożonych drogą kolejową i zawrzeć umowy z partnerami azjatyckimi oraz operatorami krajów europejskich. Poczta Polska poinformowała, że jej ekspansja zagraniczna jest jednym z trzech filarów nowej strategii rozwoju na lata 2017-2021, a celem spółki jest koordynacja wymiany handlowej między Azją a Unią Europejską i stworzenie hubu logistycznego dla e-commerce na trasie Pasa i Szlaku.

27 września: LiuGong otworzył centralę w Warszawie. Dotychczasowa baza firmy mieściła się w Holandii. Chiński producent maszyn budowlanych, który w 2011 r. kupił za 190 mln PLN oddział I Huty Stalowa Wola, zainwestował dotychczas w tamtejszy zakład produkcyjny 321 mln PLN. Według „PB” firma inicjuje obecnie trzy

inwestycje: uruchomi nową linię produkcyjną, z której wkrótce zjadą dwa nowe modele maszyn, otwiera Centrum Badawczo-Rozwojowe Maszyn Budowlanych, w którym ma pracować 100 osób, oraz Regionalne Centrum Dystrybucji Części Zamiennych. LiuGong zatrudnia w zakładzie 1240 osób.

28 września: Wojciech Zajączkowski nowym ambasadorem RP w Chinach.

Z MSZ związany jest od 1998 r. Początkowo był radcą polskiej ambasady w Moskwie i zastępcą ambasadora na Ukrainie oraz charge d'affaires w Turkmenistanie. W MSZ pełnił funkcje dyrektora Departamentu Polityki Wschodniej oraz zastępcy dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Polityki Zagranicznej; był także doradcą premiera Donalda Tuska ds. wschodnich. W latach od 2008 do 2010 pełnił funkcję ambasadora w Rumunii, w latach od 2010 do 2014 był ambasadorem w Rosji. Następnie został dyrektorem Departamentu Strategii Polityki Zagranicznej, gdzie odpowiadał m.in. za koordynację planowania polskiej polityki zagranicznej.

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

4 sierpnia: Siemens zbuduje dwa centra technologiczne w Chengdu. Inwestycja Siemens Industrial Software Global R&D Center o wartości 1 mld RMB (551 mln PLN) będzie pierwszym centrum R&D w Chinach skoncentrowanym na rozwijaniu MindSphere – chmury obliczeniowej dla przemysłu opracowanej przez niemiecką firmę.

8 sierpnia: trzęsienie ziemi o wartości 7 stopni w skali Richtera w okolicy Jiuzhaigou. Według agencji Reuters 19 osób zginęło, a 247 zostało rannych. W tym samym dniu, w położonej na południowym krańcu prowincji gminie Puge, w wyniku obsunięcia się ziemi po gwałtownych ulewach śmierć poniosło 25 osób. W 2008 roku Syczuan nawiedziło wielkie trzęsienie ziemi, które pochłonęło 70 tys. ofiar.

24 sierpnia: rozpoczynają się prace projektowe nad linią kolejową Chengdu-Szanghaj. Według założeń szybki pociąg połączy 22 miasta i skróci łączny czas podróży ze stolicy Syczuanu do Szanghaju do siedmiu godzin.

26 sierpnia: wizyta gubernatora Yin Li w Guangdongu. Gubernator Yin podpisał umowę o współpracy strategicznej między Sichuan Free Trade Experimental Zone i Guangdong Free Trade Experimental Zone oraz spotkał się z najwyższymi władzami w Guangdongu – sekretarzem KPCh Hu Chunhua i gubernatorem Ma Xingrui'em. W ramach chińskiego Janosikowego Guangdong łączy umowa z Syczuanem na wspieranie walki z ubóstwem w prefekturach Liangshan i Ganzi. W czasie spotkania,

Hu Chunhua – podobnie jak niemal przy każdej publicznej okazji – komplementował dokonania Xi Jinpinga.

11 września: delegacja z Nanchong z wizytą w Łodzi. Przedstawiciele trzeciego największego miasta Syczuanu rozmawiali w Łodzi na temat współpracy w zakresie logistycznym i kulturalnym obu miast. W spotkaniu wzięli udział szef KPCh w Nanchongu Song Chaohua, wiceprezydent Łodzi Tomasz Trela oraz prezes firmy Ha-trans Tomasz Grzelak.

13-16 września: 22. Sesja Generalnego Zgromadzenia Światowej Organizacji Turystyki ONZ w Chengdu. Wicepremier Wang Yang wezwał zgromadzonych do większego zaangażowania w rozwój przemysłu turystycznego w państwach rozwijających się, deklarując równocześnie do gotowość Chin do sprzężenia takich działań z „Pasem i Szlakiem”.

20-21 września: wizyta Fan Ruipinga w Polsce. Przy okazji wizyty delegacji z Syczuanu TVP i Chengdu Radio i Television podpisały porozumienie w sprawie realizacji wspólnej produkcji telewizyjnej. Wstępne ustalenia w tej sprawie zapadły w maju br., podczas wizyty delegacji TVP w Syczuanie. Zdaniem członka zarządu TVP Macieja Staneckiego, planowana koprodukcja dokumentalna będzie miała duży walor promocyjny, ponieważ zostaną w niej zaprezentowane wybrane polskie przedsiębiorstwa i produkty, które kierowane są na rynek chiński. Porozumienie zakłada realizację ośmioodcinkowej serii poświęconej inicjatywie Pasa i Szlaku i jej implikacji dla nawiązania i rozwoju relacji partnerskich między Łodzią i Łódzkiem oraz Chengdu i Syczuanem, a w szerszej perspektywie relacji Polski i Europy z Chinami. Pierwszy obszerny materiał o relacjach Łodzi i Chengdu został wyemitowany w centralnej telewizji chińskiej (CCTV 4) w grudniu 2016 r., w ramach cyklu „Jeden na Jeden”, traktującego o współpracy zagranicznej miast chińskich.

21 września: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna podpisała umowę z węzłem kolejowym w Chengdu. Zdaniem prezesa ŁSSE Marka Michalika, porozumienie stanowi kolejny etap współpracy i dążeń do rozbudowy terminala kontenerowego i budowy centrum logistyczno-przemysłowego w Łodzi.

IV. WIADOMOŚCI Z GUANGDONGU

18 sierpnia: spotkanie sekretarza Hu Chunhua i gubernatora Ma Xingrui’a z nowym ambasadorem USA w Chinach Terrym Brandstatem. Sekretarz Hu wyraził nadzieję, że nowy ambasador będzie sprzyjał rozwojowi relacji wzajemnych na poziomie lokalnym między Guangdongem i USA.

23 sierpnia: dalsza integracja obszaru Zatoki Guangzhou-Hongkong-Macao (GHM). Według Morgan Stanley łączna populacja 9 miast wchodzących w skład łańcucha megalopolis do 2030 r. wzrośnie z obecnych 68 do 86 milionów, a PKB z 1,38 bln USD do 4,62 bln USD przewyższając tym samym łączne PKB obszarów metropolitalnych Tokio, Nowego Jorku i San Francisco. GHM ma służyć jako model chińskiej strategii urbanizacyjnej zmierzającej w stronę tworzenia klastrów miast w miejsce pojedynczych megalopolis.

30 sierpnia: artykuł Hu Chunhua w „Dzienniku Ludowym”. Na szczepku polityki lokalnej Hu poświęcił dużo miejsca nt. roli innowacji w rozwoju integracji 9 miast tzw. Greater Bay Area. Proces ten ma się odbywać w formule „1+1+7”, z kierowniczą rolą Guangzhou i Shenzhen *ergo* będzie miał na celu ściślejszą integrację gospodarczą i polityczną Hongkongu z kontynentem. Chociaż sekretarz Hu komplemencował osiągnięcia Xi Jinpinga to – biorąc pod uwagę wrześniowe uderzenie przewodniczącego ChRL w Młodzieżówkę Komunistyczną – trudno wskazać czy szef partii w Guangdongu zachowa miejsce w Politbiurze w nowym rozdaniu politycznym po XIX Zjeździe.

4 września: Kanton i Tel Awiw miastami partnerskimi. Umowę o miastach partnerskich podpisali wiceszef KPCh prowincji Ouyang Weimin i wiceburmistrz Tel Awiwu Asaf Zamir.

7 września: Kanton miastem partnerskim Pireusu. Umowę o miastach partnerskich podpisali Ouyang Weimin i burmistrz Pireusu Ioannis Moralis.

11 września: Kanton miastem partnerskim Tirany. Umowę o miastach partnerskich podpisali w stolicy Albanii Ouyang Weimin i burmistrz Tirany Eron Veliaj. Tym samym liczba miast partnerskich Kantonu wzrosła do 69.

13 września: otwarcie pierwszego chińsko-rosyjskiego uniwersytetu Shenzhen MSU-BIT. Listy gratulacyjne na inaugurację semestru przysłali Xi Jinping i Władimir Putin. Przedsięwzięcie jest elementem zacieśniającej się współpracy naukowej i edukacyjnej między Pekinem i Moskwą. 40 chińskich uczelni, w tym Uniwersytet Pekijski i Tsinghua oraz 20 rosyjskich, w tym m.in. Uniwersytet Łomonosowa weszły w skład konsorcjum mającego na celu wzmocnienie wymiany dydaktycznej i naukowej.

15 września: Kanton zbuduje hub lotniczy za 48 bln USD. Inwestycja zaplanowana na lata 2017-2019 przewiduje zarówno rozwój infrastruktury transportowej, jak i realizację 20 projektów towarzyszących, w tym m.in. China-Australia-New Zealand Free Trade Industrial Park and Guangzhou Airport Economic Demonstration Zone

Headquarters Park. W ciągu dwóch lat lotnisko Baiyun osiągnie przepustowość 72 mln pasażerów oraz 2,3 mln ton cargo.

KOMENTARZ

1. **Xi Jinping ucisza frakcję *tuanpai* w KPCh.** Miesiąc przed najważniejszym wydarzeniem politycznym w Chinach w tym roku, zburzono budynek [Ligi Młodzieży Komunistycznej](#), jej sekretarza Qin Yizhi zdymisjonowano, a tzw. Centralną Szkołę LMK włączono w struktury Chińskiej Akademii Nauk Społecznych pod nazwą Uniwersytetu ChANS. Tym samym Xi wyraźnie ograniczył wpływy frakcji Młodzieżówki Komunistycznej, której patronem jest były przewodniczący ChRL Hu Jintao. W opublikowanej 10 września książce autorstwa Xi Jinpinga znalazło się wiele kąśliwych uwag pod adresem Młodzieżówki, m.in. krytykujących tę organizację za „promowanie pustych sloganów” i inercję. Obserwatorzy wskazują, że przewodniczący Xi będzie dążył do odbiurokratyzowania tej liczącej 90 mln członków organizacji i przekształcenie jej w duchu mobilizacji ideologicznej promowanej przez Mao Zedonga. W przeszłości szefami LMK był m.in. Hu Jintao, premier Li Keqiang i sekretarz KPCh w Guangdongzie Hu Chunhua, co w perspektywie zbliżającego Zjazdu może sugerować marginalizację *tuanpai* w nowym rozdaniu politycznym. Z drugiej jednak strony artykuł Hu Chunhua w „Dzienniku Ludowym” wychwalający rzecz jasna ostatnie pięć lat rządów Xi Jinpinga może być interpretowany jako znalezienie kompromisu personalnego mającego na celu dalszą promocję Hu Chunhua, który pozostał oprócz premiera Li Keqiang jedynym mającym związki z tzw. *tuanpai*.

2. Nowy ambasador RP w Chinach Wojciech Zajączkowski planuje skupić swoje działania m.in. na współpracy gospodarczej, w tym na zmniejszeniu deficytu w handlu z Chinami po stronie polskiej, którego jedną z przyczyn jest stosowanie przez Pekin różnego rodzaju barier pozataryfowych, ograniczających dostęp polskich towarów do tamtejszego rynku. Biorąc pod uwagę bilans handlowy Polski z Chinami w ubiegłym roku będzie to zadanie niełatwe. Według danych ambasady RP w Pekinie, wartość polskiego importu z Chin była w 2016 r. aż 12,5-krotnie wyższa niż polskiego eksportu do Chin, a deficyt dwustronnej wymiany towarowej powiększył się do rekordowego poziomu 22,034 mld USD (!). W strukturze polskiego eksportu do ChRL nadal przeważają surowce (miedź i wyroby miedziane), choć ich udział zmniejszył się z 34,1% do 21%, co wynika przede wszystkim ze spowolnienia chińskiej gospodarki. Jednocześnie odnotowano duży (o ponad 85 mln USD, czyli 34,5%) wzrost eksportu towarów z działu maszyny i urządzenia elektryczne, który

nie jest jednak w stanie skompensować gigantycznego deficytu. Z drugiej strony, w imporcie Polski z Chin dominują towary wysoko przetworzone: telefony, komputery, telewizory i maszyny, wpisując relacje handlowe obu państw w schemat właściwy dla modelu centrum-peryferie. Ten nieoptymistyczny obraz poprawia nieznacznie wzrost inwestycji chińskich nad Wisłą, który według wstępnych szacunków wyniósł w 2016 r. ok. 815 mln USD, w porównaniu z blisko 217 mln USD rok wcześniej.

3. W komentarzu redakcyjnym „Dziennika Ludowego” z okazji 68. rocznicy proklamowania ChRL warto zwrócić uwagę na trzy istotne elementy: w ostatnich pięciu latach Chiny dokonały „historycznego skoku naprzód”, w ciągu kilku dekad Chiny osiągną poziom rozwojowy Zachodu, któremu zajęło to kilkaset lat i wreszcie, iż silna ojczyzna powinna być powodem dumy, lecz nie zadowolenia, powodem do bycia pewnym, lecz nie zarozumiałym. Jak pisze [prof. D. Mierzejewski](#) pierwszy z wyróżnionych fragmentów należy łączyć z narracją poświęconą „wielkiemu skokowi naprzód”. Użyty w rocznicowym artykule termin *feiyue* (飞跃) jednoznacznie daje takie właśnie skojarzenie z *dayue* (大跃) „wielkim skokiem” a nawet idzie dalej, gdyż „historyczne *feiyue*” to „skok szybki, wręcz odrzutowy”. Należy jednak zakładać, że obecny „skok” ma być „skokiem” przemyślanym, mniej rewolucyjnym, choć zakładającym wyścig.

Analogii z „wielkim skokiem” w globalnej polityce Pekinu doszukuje się również wpływowy politolog Yan Xuetong, który we wrześniowym numerze „Global Times” wskazuje na groźbę przelicytowania się przez ChRL w globalnych ambicjach politycznych. „Jeśli Chiny będą wyglądać poza własne sąsiedztwo i angażować swoje środki strategiczne w takich regionach jak Europa, Afryka, Bliski Wschód i Ameryka Łacińska, przyniesie to jedynie ograniczone korzyści” – przestrzega Yan, wskazując, że tylko właściwe dobranie celów strategicznych do posiadanej siły jest filarem skutecznej polityki. Dlatego - konstatuje chiński badacz - „mocarstwo powinno rosnąć stopniowo, a nie nagle. Lekcja z wielkiego skoku naprzód powinna być pamiętana”. Biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące publikacji artykułu (zbliżający się XIX Zjazd KPCh), tekst badacza i fakt opublikowania go w znanym z odważnej retoryki dzienniku może wskazywać, że Chiny będą zmieniać akcenty w polityce zagranicznej.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

